

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXXIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

Abri fumantis amarâ caligine oculos obcæcari, profundo gehenna fluctuantis immergi, edacissimis in æternum dilaniari vermibus, nec finire; quomodo damnatis vel facultas erit vel tempus, quo sive ad malum sive ad bonum flectere cogitationes queant, adeoque peccare?

LXXIII. Sequitur argumentum decimum tertium, ab absurdo petitum, apud eundem Sanfordum: *Quid aliud sibi vult illa vel minutissima aqua guttula, negata diviti, nisi ut doceatur, damnatis denegatum esse, quodcumque vel ex minimâ parte ad illorum solamen faciat? solamen verò damnato homini hoc aliquod esset, si illi divinam majestatem ledere, quoquomodo, permetteretur.* Infernale supplicium absolutissimam quandam pœnarum omnium officinam esse, id est, cruciatus omnes, quotquot vel sunt vel cogitari possunt, includere, excludere verò omnè id, quod solatio damnatis qualicumque esse aut adferre refrigerium possit, palam est, partim ex accuratâ harum pœnarum ubique S. Literarum descriptione, quibus sive nomina tribuit, omnium, qui unquam fuerunt, aut sunt, cruciatuum, sive eorundem vehementiam & atrocitatem exquisitissimis sententiis exprimit, sive denique per exempla omnis immanitatis & doloris ad horrorem usque depingit; partim ex analogiâ cum ineffabili cœlestis vitæ gaudio, quod sicut neque oculus vidit, neque auris audivit, neque in cujusquam cor ascendit, quid præparaverit DEUS diligentibus ipsum, I. Cor. II. 9. ita, quam ne cogitanda sint animo, aut comprehendenda mente, aut enuncianda sermone inferorum mala, ex contrario nos intelligere facit; partim deniq; ex illusterrimis Sac. Scripturæ locis: Zach. IX. 11. Ubi lacus infernalis cisterna vocatur, *in quâ nulla sunt aquæ;* & Luc. XVI. 24. Ubi epuloni, inter inferos versanti *guttula extremi digiti ad linguam ejus refrigerandam denegatur.* Quæ cum ad literam intelligi nequeant, defectum omnnis solatii, privationem omnnis spei atque recreationis cujuslibet, quam undecunque aut animo aut corpore capere poterant, significare necesse est. Quam in rem ex antiquis Ecclesiæ Doctoribus nonnullos audire, operæ pretium est. Hieronymus, in Zach. IX. ad verba: *ex lacu, in quo non est aqua,* notat: *qui vinciti tenebantur in carcere inferni, in quo non est ulla misericordia;* item: *qui posset suffocare magis quam refrigerare sitientem;* & *in tantum non habebat, dives purpuratus, ulla aquarum refrigeria, ut extremi digiti pauperis, tincti in aquâ*

Ab refrigerium
aque guttu
Anim. p. 64
ni, & partim
Gregori
c. XXVII. 2
de amon
in rem: p
venum digi
hæstam.
dore non tunc
de abundantia
in verbis divit
ponderit.
est, qui hic
bui subtilis,
gavit. Ap
La mopia
bens sola lac
neri ruce d
proctus sola
guttula ca
re &, que
tem Divin
animi, vine
ferre supren
tulantiâ &
tenis confu
runt, quos
tur: ita pe
fus eos, qui
moribus
eta magna
Juvenalis

Abstituten

aquâ refrigerium postularet. Vetustior Hieronymo Tertullianus, aquâ guttulam, diviti negatam, solatium interpretatur, lib. de Anim. p. 644. Dolet apud inferos anima cujusdam, & punitur in flammâ, & punitur in linguâ & de digito animæ felicioris implorat solatium roris. Gregorius M. libr. XIII. Expof. Moral. c. XII. ad verba Hiobi. c. XXVII. 20. apprehendet eum, quasi aqua, inopia; hæc habet: Videamus nunc inopiam ardentis divitis, cujus tanta abundantia fuit epulantis. Ait enim: pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, & refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flammâ. Quibus verbis non hoc nobis innotescitur, quia illic in tanto ardore unâ tunc ad sufficientiam refrigerii aquæ stilla requiratur, sed quod is, quæ de abundantia peccaverit, illic æstuantî nimis cremetur inopia. Videmus enim in verbis divitis ex subtilissimo DEI judicio, quam digna tali culpæ pœna responderit. Agente namque inopia illic usque ad minima petenda compulsus est, qui hic agente tenacia usque ad minima neganda pervenit. Quid retribui subtilius, quid restrictius potest? guttam aquæ petiit, qui micæ panis negavit. Apprehendit eum, quasi aqua, inopia. Non immerito aqua tunc illa inopia comparatur, quia in inferno cruciat, qui susceptos in profundis absorbens solet lacus nomine designari. Unde per prophetam quoque humani generis voce dicitur: lapsa est in lacum vita mea. Si igitur nullum prorsus solatium, nulla, & ne minima quidem, recreationis guttula damnatis convenit, peccare, aut saltem blasphemare & quod horrendum dictu est, perpetuò lædere majestatem Divinam, non poterunt. Est enim blasphemia effectus animi, vindictam, ultionemque, quam opere ipso aut facto inferre supremo numini nequeunt homines scelesti, verborum petulantia & maledicentia referentis. Sicut furiosi canes, cum catenis constringuntur, latratu contra eos, qui libertate eos spoliaverunt, quos moribus mallent conficere, infelicitatem suam solantur: ita perditî homines, cum manibus nequeunt furere adversus eos, qui peccandi ipsis licentiam ademerunt, caninis linguæ moribus eisdem allatrant, inque ignobili hac verborum vindicta magnam collocant civilis beatitudinis partem. Tritum est Juvenalis, Sat. XIII. dictum:

Est vindicta bonum, vitâ jucundius ipsâ.

Abfit autem, ut quidquam bonum, quidquam jucundum, nedum
 N 2 vita

vitâ jucundius ipsâ accidere possit illis, qui omnia mala perpetuantur, qui amaritudinem infernalis exitii perpetuò degustant, quorum vita æterna mors est & supplicium æternum.

LXXIV. Succedit aliud apud Sanfordum, nobisque decimum & quartum argumentum, ab interminabili & nunquam interruptâ dolorum vehementissimorum continuatione, quod his verborum ornamentis format: *Quod si autem hoc ita non sit, ea tamen tormentorum in inferno continuatio est, ut requies nulla, neque diu neque noctu concedatur. Apoc. XIV. II. aut libertas ad peccandum. Quid igitur? Peccatum in inferno statuere non possumus, nisi illam de penarum mitigatione anilem stultitiam revocemus, de quâ Augustinus, Enchir. c. CX. CXII. penas damnatorum certis temporum intervallis existiment, si hoc iis placet, aliquatenus mitigari: etiam sic quippe intelligi potest, in iis manere ira DEI, hoc est, ipsa damnatio. Rectè Cyprianus, ad Demetr. (p. 150. ed. Bas. Anno MD XL.) Cremabit addictos ardens semper gehenna, & vivacibus flammis vorax pœna, nec erit, unde habere tormenta vel requiem possint aliquando, vel finem. Rectè etiam Bernhardus, de Dedic. Eccl. c. VI. (Serm. VI. in Ded. Templ. p. 399.) Si licet dicere, apud impios est, (DEUS) in dissimulatione, apud justos in veritate, apud angelos in felicitate, apud inferos in feritate suâ. Durum vobis sonat, quod feritatem dixi, ego verò & iram veveor & furorem. Furor itaque Dei, (verba sunt Sanfordi) in damnatos totus effusus est, absque ullâ misericordia demonstratione ad pœnas eorum vel ex minimo mitigandas. Nervus collectionis hic est: Quicumque continuo exquisitissimi doloris sensu ita obruuntur, ut nec requiem unquam habeant, nec finem, illi animum ad peccandum adplicare, adeoque vitiosos committere actus non possunt. Sicut enim in hac vitâ tormentorum acerbitas & vehementia sensu quandoque hominem privat, quod exemplis eorum, qui pressi torturis & eculéo excruciatii fuerunt, docetur: ita in alterâ vitâ, ubi in stuporem redigi sensus haud poterunt, stupore certè intellectum & voluntatem opprimet doloris immanitas, ut fingere scelera & meditari blasphemias & moliri facinora nequaquam sint valitura. Jam verò damnatis perpetuus sine ullâ intermissione, isque acerrimus inuritur dolor. Apocal. XIV. II. & Esai. LXVI. vers. 24. Ergo.*

LXXV. Argumentum decimum quintum constituit auctori-